

Créé à l'image de Dieu...

מסכת אבות פרק ג משנה יד

הוא היה אומר חביב אדם שנברא בצלם חבה יתירה נודעת לו שנברא בצלם שנאמר (בראשית ט) בצלם אלהים עשה את האדם חביבין ישראל שנקראו בנים למקום חבה יתירה נודעת להם שנקראו בנים למקום שנאמר (דברים י"ד) בנים אתם לה' אלהיכם חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה חבה יתירה נודעת להם שניתן להם כלי חמדה שבו נברא העולם שנאמר (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם תורתני אל תעזובו:

Traité Avot, Chapitre 3, Michna 14

Il disait : l'homme est chéri de Dieu, car il a été créé à Son image. Une affection supplémentaire lui a été faite en lui donnant la connaissance de cela comme il est marqué à "Son image, l'homme fut créé" ([Genèse 9,6](#)). Les enfants d'Israël sont chéris de Dieu, car ils sont appelés Ses enfants. Une affection supplémentaire leur a été faite en leur donnant la connaissance de cela comme il est marqué "Vous êtes des fils pour l'Eternel votre Dieu" ([Deutéronome 14,1](#)). Israël est chéri de Dieu car il a reçu un objet précieux par lequel le monde fut créé. Une affection supplémentaire lui a été faite en lui donnant la connaissance de cela comme il est marqué "car je vous donne d'utiles leçons, n'abandonnez pas mon enseignement" ([Proverbes 4,2](#)).

מהר"ל דרך החיים

ועוד עיקר הפירוש של בצלם אלהים נברא האדם לא ידענו מה הוא הצלם הזה, שאם פירוש הצלם תאר הגוף דבר זה אין לומר כלל שיהיה מיוחד אל השם יתברך תאר וצורת הגוף. ואם פירושו שנברא האדם בצלם אלהים היינו השכל שבאדם וכמו שפירש הרמבם ז"ל הצלם שנזכר בכתוב דבר זה אין מוכח כך כי מה שנאמר כאן "חביב האדם" על כרחך פירושו שהוא חביב אף מן המלאכים כי מה שהאדם חביב מן הבהמה וכי דבר זה צריך לומר ? ועל כרחך פירושו שהאדם חביב אף מן המלאכים... ויש לפרש מה שאמר הכתוב "ויברא אלהים את האדם בצלמו" אין פירושו שיש אל השם יתברך צלם ודמות שאין הדבר כך כלל. אבל הכתוב בא לומר כי כאשר בא לרמוז בתמונה הגשמית מה שנמצא בהקב"ה בעיון נבדל מן הגשמי, כי בודאי יכול האדם לצייר בענין הגשמי דבר הנבדל הבלתי גשמי, דמיון זה כאשר בא לצייר השם יתברך שהוא מלך על הכל ואין עליו במציאות, הנה יצייר תמונה בזקיפה. אף בודאי שאין לתת שום תמונה חס וחלילה אל השם יתברך היינו שדבר זה אסור בודאי לאדם מצד השכל שבאדם שמשגיג הדבר כפי מה שהוא כמו שיתבאר, אבל מכל מקום מה שנמצא בהקב"ה היא מצוייר באדם הגשמי שבריאתו של אדם בזקיפה ולא כמו שאר בעלי חיים הולכי שחוח. כי מה שהולך שחוח הוא

מורה על שיש עליו אדון ולפיכך הולך שחוח כמו עבד שהולך שחוח לפני אדון שלו אבל השם יתברך אין עליו לכך האדם שהוא בזקיפה נאמר עליו שהוא בצלם אלהים וזה שתקנו ז"ל "אשר יצר את האדם בצלמו בצלם דמות תבניתו" לא אמרו שהאדם ... בצלם דמותו יתברך אבל על הבריאה נאמר והבריאה היא בעולם הגשמי אשר בעולם הגשמי יש שם דמות וצלם . ולפיכך כאשר השם יתברך נראה לנביאים מפני כי הנביא לא ראה באספקלריא המאירה, ר"ל שאין כל נבואתן במדרגת משה רבינו עליו השלום שהיתה נבואתו נבדלת לגמרי, ומשה ע"ה אמר "כי לא יראני האדם וחי" אבל שאר נביאים לא היה להם מדריגה זאת והיתה נבואתם בלתי נבדלת ולכך נאמר "ועל הכסא דמות כמראה אדם" כי כך מתייחס השם יתברך מצד עולם הגשמי. ...וידוע כי העולם הזה הגשמי הוא כמו מלבוש אל עולם הנבדל, וכמו שהמלבוש מתואר בו הלושב לא באמיתותו של הלושב רק כפי המלבוש יתואר בו הלושב אף שאינו באמיתותו.

Commentaire du Maharal de Prague

Nous ne savons pas exactement de quoi il est question dans l'expression biblique : « à l'image de Dieu ». Il ne peut en effet être question d'une quelconque ressemblance corporelle. Il ne peut non plus s'agir de l'intellect (interprétation de Maïmonide sur ce verset) puisque l'auteur nous enseigne que : *l'homme est chéri de Dieu*, ce qui dans le contexte signifie qu'il est même plus apprécié que les anges (dotés d'intelligence) [...]

« Dieu créa l'homme à son image ». Ce verset vient en fait nous révéler que l'on peut trouver dans la structure corporelle de l'humain une allusion à l'un des aspects immatériels du divin (il est en effet certain que l'homme est capable de se représenter de façon matérielle une chose qui ne l'est pas).

Ainsi lorsqu'on veut représenter l'idée de Dieu Roi du monde sans rien qui le contraigne, on en fera l'image [d'un être] dressé (il est cependant évident qu'il interdit de représenter Dieu d'une quelconque façon puisque l'homme comprend que Dieu n'est pas corporel).

Quoi qu'il en soit, cette idée d'un être dressé s'incarne en l'homme. Les animaux pour leur part se déplacent en étant courbés, comme un serviteur devant son maître, montrant ainsi leur tendance à être assujettis.

Le verset a donc pu dire à propos de l'homme debout qu'il représente l'image de Dieu sans aucune contrainte [...]

Dans la bénédiction [que l'on prononce à l'occasion d'un mariage] : « ... qui a façonné l'homme à son image, à la ressemblance de sa structure » les Sages n'ont pas voulu dire que l'homme était une copie de Dieu. Mais, dans le monde de la matière, où les choses ont une apparence et une forme, la structure de l'homme véhicule une idée du divin.

Les limites de ce monde matériel expliquent pourquoi les prophètes (à l'exception de Moïse) qui n'avaient pas une vision purement intellectuelle ont eu une représentation corporelle du divin, comme Ezéchiel : « Sur le trône une image qui ressemblait à un homme » [...]

Il est bien connu que notre monde matériel est comme un habit du monde d'en-haut. De la même façon qu'un vêtement ne peut représenter véritablement celui qui le porte, notre monde aussi ne peut prétendre à donner la totale mesure de ce qui est en-haut.